

Alþingi
Erindi nr. P 127/1229
komudagur 14.3.2002

Samtök banka og verðbréfafyrirtækja
Bankers' and Securities Dealers' Association of Iceland

Reykjavík, 13. mars 2002

Alþingi,
efnahags- og viðskiptanefnd,
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Efni: Umsögn um frv. til l. um rafræn viðskipti og þjónustu (489. mál)

Vísað er í bréf nefndarinnar dags. 19. febrúar sl. þar sem óskað er eftir umsögn um ofangreint mál.

SBV fagna almennt séð öllum aðgerðum sem beinast að því að styrkja framþróun viðskipta. Eins og fram kemur í greinargerð frumvarpsins er því ætlað að lögfesta efni tilskipunar EB um sama efni. Þannig verði t.d. tryggt að rafrænn samningur sé jafngildur skriflegum.

Í orðskýringum á hvað felist í hugtakinu “rafræn þjónusta” segir bls. 12 í frumvarpinu m.a.: *“Lokuð gagnanet, svo sem heimabankar og hraðbankar, geta talist til rafrænnar þjónustu t.d. þegar um er að ræða rafræna millifærslu fjármuna á milli tveggja bankareikninga. Hins vegar telst úttekt úr hraðbanka ekki til rafrænnar þjónustu.”* Síðar, á bls. 13, segir að Fjármálaeftirlitið muni hafa eftirlit með þeirri starfsemi fjármálafyrirtækja sem telst til rafrænnar þjónustu.

SBV telja grundvallaratriði að reglur séu eins skýrar og kostur er. Framangreint orðalag athugasemda frumvarpsins virðist benda til að hvað fjármálaþjónustu varðar sé ekki alveg klárt hvað falli undir og hvað ekki.

Á hinn bóginn má lagasetning ekki vera þannig úr garði að hún hindri eðlilega framþróun nýrrar tækni á sviði viðskipta, ekki síst þegar ljóst er að það var ekki tilgangur framangreindrar tilskipunar. Í ljósi þess vilja SBV vekja athygli á nokkrum atriðum varðandi efni einstakra greina:

Í III. kafla er fjallað um þær almennu upplýsingar sem öllum þjónustuveitendum ber að veita “greiðan og samfelldan aðgang að” eins og það er orðað í 6. gr. Í athugasemdum

við ákvæðið kemur fram að með “greiðum aðgangi” sé átt við að upplýsingarnar sé að finna á heimasíðu veitandans eða undirliggjandi síðum, enda sé ljóst á heimasíðunni hvar nálgast má þær rafrænt. Ekki er óeðlilegt að gera þær kröfur sem mælt er fyrir um í 1.-4. tölul. 1. mgr. 6. gr., þ.e. að fram komi nafn, heimilisfang, kennitala og póstfang veitandans. Sama má segja um áskilnað 7. tölul. að eftirlitsaðili sé tilgreindur, ef um eftirlitsskylda starfsemi er að ræða. Hins vegar er gengið æði langt með því að skylda þjónustuveitanda til að veita upplýsingar um VSK-númer, eins og 5. tölul. krefur. Þarna virðast frumvarpshöfundar ætla að ganga lengra en þörf krefur skv. tilskipunartexta. Hafa ber í huga að svo ýtarlegar upplýsingar geta beinlínis stuðlað að því að óprúttir aðilar notfæri sér þær í þágu eigin hagsmuna. Þá verður ekki séður tilgangurinn með því að skylda aðila til að veita upplýsingar um hlutafélagaskrá, samvinnufélagsskrá eða firmaskrá. Tilskipunin gerir kröfu um að ef um sérstaka verslunarskrá er að ræða, þá sé hún tilgreind. Slíkar verslunarskrár eru mjög ríkjandi í sérstaklega S-Evrópu, og má þannig sjá hvort um raunverulegt verslunarfyrirtæki er að ræða. Hérlandis var skráning í sérstakar verslanaskrár, skv. lögum nr. 42/1903, aflögð með lögum um verslunaratvinnu, nr. 28/1998, en slík skráning hafði þá ekki haft raunverulega þýðingu um langa hrið. Ekki verður séð að grundvöllur sé til að heimfæra skilyrði tilskipunartextans upp á hlutafélagaskrá eða firmaskrá, enda vart sérstök neytendavernd í því fólgin. **Því er lagt til að 5. og 6. tölul. 1. mgr. 9. gr. falli brott.**

IV. kafli ber yfirskriftina **Rafrænir samningar**. Þar eru settar sérstakar skyldur á þjónustuveitanda varðandi hvaða upplýsingar skuli liggja fyrir áður en þjónustuþegi leggur inn pöntun. Í 1.-3. tölul. 1. mgr. 9. gr. eru skilyrði um að áður en gerður er samningur um pöntun skuli þjónustuveitandi veita upplýsingar um hvaða tæknilegu skref beri að taka til að ljúka samningsgerð, hvort hann varðveiti gerðan samning og hvort samningurinn sé aðgengilegur. Síðan segir í 2. mgr. 9. gr. að ákvæðinu sé ekki ætlað að ná til samninga sem einvörðungu eru gerðir með því að skiptast á tölvupóstsendingum.

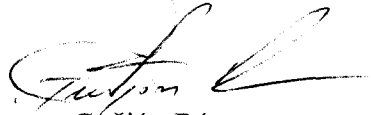
Ekki virðist ljóst hvort ákvæði 9. gr. muni ná til millifærslu gegnum netbanka. Auðvelt er að færa fram góð og gild rök fyrir því að slíkar færslur geti ekki talist samningur um pöntun, enda virðist ákvæðið frekar sniðið að hefðbundnum kaupum í gegnum netið. Allur vafi er þó slæmur í þessu efni og eðlilegast að taka af öll tvímæli í lagasetningunni.

Notkun netbanka hefur aukist verulega á síðustu árum og nemur fjöldi slíkra millifærslna nú um 2 milljónum á mánuði hjá bankakerfinu í heild sinni og er enn að vaxa. Ástæður þess að viðskiptamenn færa viðskipti sín í auknum mæli yfir á þetta form eru fyrst og fremst þægindi þjónustunnar, þar sem ekki þarf að gera sér ferð í útibú, auk þess sem netbankaviðskipti eru einföld í sniðum og ganga hratt fyrir sig. Ljóst er að öll íþyngjandi skilyrði sem mundu hægja á þessu ferli, þ.e. lengja þann tíma sem tekur að ljúka hefðbundinni færslu í netbanka, eru síst til þess fallin að ýta undir frekari framþróun á þessu sviði.

Ekki eru settar strangar kröfur til banka um upplýsingaskyldu gagnvart viðskiptamanni sem kemur í útibú, t.d. um hve lengi undirritaðir úttektarseðlar eru geymdir. Í ljósi þess og hagsmuna þjóðfélagsins af framþróun rafrænna viðskipta á sviði fjármálaþjónustu telja SBV brýnt að tekið sé af skarið um að **ákvæði 9. gr. eigi ekki við um hefðbundnar millifærslur í netbönkum**. Öðru máli getur gegnt um t.d. undirritun eiginlegra

samninga milli viðskiptamanns og fjármálafyrirtækis, s.s. fjárvörslusamninga, sem boðið yrði upp á alfarið í gegnum netið, en slíkir möguleikar hafa nú opnast með setningu laga um rafrænar undirskriftir. Rétt er að hafa í huga að þau atriði sem snúa að tæknilegu hliðinni, þ.e. atriði eins og hvernig ber að leiðrétta innsláttarvillur o.s.frv., eru í góðu horfi hvað varðar rafræna þjónustu íslenskra fjármálafyrirtækja.

Virðingarfyllst,

Guðjón Rúnarsson,
framkvæmdastjóri